

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA TURYSTYKA HISTORYCZNA I KULTUROWA

6. 2015-2018

(moduł: przewodnik i organizator turystyki w Europie Wschodniej)

1.1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE/MODULE

Nazwa przedmiotu/ modułu	Szlaki etniczne i wyznaniowe Europy Wschodniej
Kod przedmiotu/ modułu*	KM46
Wydział (nazwa jednostki prowadzącej kierunek)	Socjologiczno-Historyczny
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Filozofii
Kierunek studiów	Komunikacja międzykulturowa
Poziom kształcenia	Studia I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	Studia stacjonarne
Rok i semestr studiów	Rok II, semestr 3
Rodzaj przedmiotu	Zajęcia fakultatywne
Język wykładu	Język polski
Koordinator	Ks. dr hab. Sławomir Zabraniak
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Ks. dr hab. Sławomir Zabraniak

* - zgodnie z ustaleniami na wydziale

1.2. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt ECTS
3			30						4

1.3. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.4. Forma zaliczenia przedmiotu/ modułu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

BRAK

3. CELE, EFEKTY KSZTAŁCENIA, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1. Cele przedmiotu/modułu

C1	zapoznać studentów z wybranymi zagadnieniami z zakresu problematyki etnicznej i wyznaniowej Europy Wschodniej
C2	ukazać złożoność etniczną i wyznaniową Europy Wschodniej
C3	przybliżyć główne szlaki etniczne i wyznaniowe Europy Wschodniej

3.2 EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU/ MODUŁU (WYPEŁNIA KOORDYNATOR)

EK (efekt kształcenia)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu (modułu)	Odniesienie do efektów kierunkowych (KEK)
------------------------	---	---

EK_01	ma wiedzę o różnicach wyznaniowych	K_W11
EK_02	potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informację z dziedziny kultury wspólnot religijnych z wykorzystaniem różnych źródeł	K_U01
EK_03	rozumie różne dylematy w obrębie wyznań katolickich związane z komunikacją międzykulturową	K_K04
EK_-04	Ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego	K_K05

3.3 TREŚCI PROGRAMOWE (wypełnia koordynator)

3.4

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
2. Europa Wschodnia i jej struktura etniczna i wyznaniowa w przeszłości i obecnie
3. Europejskie szlaki kulturowe Europy Wschodniej
4. Szlak Via Regia w Europie Wschodniej (Litwa, Białoruś, Polska, Ukraina)
5. Droga św. Jakuba w Europie Wschodniej
6. Szlak Jagielloński (Wilno, Lublin, Kraków, Polesie, Ruś)
7. Europejski Szlak Cmentarzy w Europie Wschodniej
8. Europejski Szlak Bursztynowy w Europie Wschodniej
9. Europejski Szlak Cysterski w Europie Wschodniej
10. Europejski Szlak Romański w Europie Wschodniej
11. Szlak polskich sanktuariów
12. Międzykulturowy Szlak Turystyczny Pogranicza Polsko-Słowackiego
13. Szlak galicyjski
14. Prawosławny szlak cerkiewny
15. Szlak unicki (greckokatolicki)
16. Szlak tatarski
17. Szlak chasydzki
18. Szlak Romów
19. Szlak protestancki
20. Lokalne szlaki wyznaniowe

3.5 METODY DYDAKTYCZNE

Analiza tekstów z dyskusją/wygłoszenie referatu/praca w grupach/rozwiązywanie zadań/dyskusja

4 METODY I KRYTERIA OCENY

4.1. Sposoby weryfikacji efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
---------------	--	---

EK_01	kolokwia	KONW.
EK_02	referat/prezentacja	KONW.
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć	KONW.
EK_04	obserwacja w trakcie zajęć	KONW.

4.2. Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Zaliczenie z oceną/ ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie semestru z kolokwiów, referatu i pracy zaliczeniowej o wybranym szlaku etnicznym i kulturowym a także obecności i aktywności na zajęciach, notatek z zajęć i zaliczenia wybranych lektur z ręcznym streszczeniem; w przypadku nieobecności zaliczenie materiału zajęć i dodatkowych lektur z ręcznym streszczeniem

5. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów w godzinach oraz punktach ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające planu z studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	65
SUMA GODZIN	100
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	4

7. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	
zasady i formy odbywania praktyk	

8. LITERATURA

Literatura podstawowa:

- Cywiński B., *Dzieje narodów Europy Wschodniej. Szańce kultur*, [Natolin 2014].
 Topolska M.B., *Historia wspólna czy rozdzielna. Polacy, Litwini, Białorusini, Ukraińcy w ich dziejowym stosunku (XV-XX w.)*, Toruń 2015.
 Gawel P., *Szlaki dziedzictwa kulturowego. Teoria i praktyka zarządzania*, Kraków 2011.
 Rykała A., *Mniejszości religijne w Polsce. Geneza, struktury przestrzenne, tło etniczne*, Łódź 2011.
 Mikos v. Rohrscheidt A., *Kulturowe szlaki turystyczne - próba klasyfikacji oraz postulaty w zakresie ich tworzenia i funkcjonowania*, „Turystyka Kulturowa”, 2008, nr 2, s. 17-31.
 Orzechowska-Kowalska K., *Europejskie Szlaki Kulturowe Rady Europy w Polsce*, „Rozprawy Naukowe Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu”, 46(2014), s. 112-118.
 Kamińska K., *Szlak kulturowy – nowa strategia obecności przeszłości*, „Zeszyty Naukowe Ostrołęckiego Towarzystwa Naukowego”, 27(2013), s. 319-329.

Literatura uzupełniająca:

Tradycje różnorodności kulturowej i religijnej w Europie Środkowo-Wschodniej, red. J. Kł-

czowski, S. Łukasiewicz, Lublin 2003.

Mollat du Jourdin M., Desange J., *Tysiącletnie szlaki*, przeł. J. Prądyńska, Warszawa 2002.

Chelini J., Branthomme H., *Drogi Boże. Historia pielgrzymek chrześcijańskich*, Warszawa 1996.

Łemkowie w historii i kulturze Karpat, cz. 1-2. red. J. Czajkowski, Rzeszów 1992, Sanok 1994.

Łemkowie. Kultura-sztuka-język. Materiały z sympozjum zorganizowanego przez Komisję Turystyki Górskiej ZG PTTK Sanok, dn. 21-24 września 1983 r., Warszawa 1987.

Falkowski J., *Na pograniczu lemkowski-bojkowskim. Zarys etnograficzny*, Warszawa [1991].

Budzyński Z., *Ludność pogranicza polsko-ruskiego w drugiej połowie XVIII wieku. Stan, rozmieszczenie, struktura wyznaniowa i etniczna*, T. 1-2, Przemyśl-Rzeszów 1993.

Budzyński Z., *Od religii do narodu. Problem tożsamości religijnej i etnicznej na pograniczu polsko-ukraińskim w latach 1772-1939*, w: *Polska i jej wschodni sąsiedzi*, t. 5, pod red. A. Andrusiewicza, Rzeszów 2004, s. 35-49.

Hoff J., *Mieszkańcy małych miast Galicji Wschodniej w okresie autonomicznym*, Rzeszów 2005.

Hoff J., *Spoleczność małego miasta galicyjskiego w dobie autonomii*, Rzeszów 1992.

Krochmal A., *Konflikt czy współpraca. Relacja między duchowieństwem łacińskim i greckokatolickim w diecezji przemyskiej w latach 1918-1939*, Lublin 2001.

Łemkowie i lemkoznawstwo w Polsce, pod red. Andrzeja A. Zięby, Kraków 1997.

Mierzwa J., *Zróżnicowanie etnograficzne południowo-wschodniej Polski*, „Oikoumene Carpathia. Pismo Centrum Kultury Ekumenicznej w Myczkowcach”, 1(2008), nr 1, s. 39-61.

Potocki A., *Zaginiony świat bieszczadzkiego kresu. Bojkowie, Żydzi, Polacy, Niemcy i Cyganie*, Rzeszów 2013.

Rzeczpospolita wielu wyznań. Materiały z międzynarodowej konferencji, Kraków, 18-20 listopada 2002, pod red. A. Kaźmierczyka i in., Kraków 2004.

Żydzi w Małopolsce. Studia z dziejów osadnictwa i życia społecznego. pod red. F. Kiryka, Przemyśl 1991.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej